

Hans Julius van Dam is geboren op 2 juli 1916 in Rotterdam. Hij was de zoon van Isidore van Dam en Helena (Leentje) van Esso en had een broer Andre (1918). De familie was Joods. Zijn vader overleed in 1932.

Hij volgde het Gymnasium en deed eindexamen in 1935. Hij was actief als voortrekker en vaandrig (scoutsleider) bij groep 11 Den Berg groep. Deze groep werd op 30 september 1933 opgericht in de wijk Hilligersberg in Rotterdam. De groep droeg een grijze das met een oranje rand. De groep had in 1935 haar troeplokaal op Straatweg 99 in Hilligersberg. In 1934 werd een oproep gedaan voor het oprichten van een welpengroep bij de Adriaanstichting, een inrichting voor lichamelijk gebrekkigen in Hilligersberg. De groep werd opgericht in 1935 en sloot zich als eekhoornpatrouille aan bij groep 11. In 1935 bestond ze uit drie verpleegden en twee oud verpleegden die na hun terugkeer naar huis Postpadvinder zijn geworden. Hans gaf leiding aan deze groep.

Na zijn eindexamen ging hij in 1935 rechten studeren in Rijksuniversiteit Leiden en studeerde in 1938 een trimester aan de Sorbonne in Parijs.

Direct na de inval door de Duitsers melden scouts zich in Rotterdam op posten zoals de politiebureaus en de hulpposten van de Vrouwelijke Vrijwillige Hulp. Door het wegvallen van de telefoonverbindingen werden de scouts onder andere ingezet als ordonnansen. Ze hielpen met regelen van verkeer, het vervoer van slachtoffers en het graven van tijdelijke graven. Een groot deel van de stad was nog strijdtoneel dus het werk was niet ongevaarlijk. Na de capitulatie waren scouts actief op het evacuatiebureau. Hans was hij actief bij de orde- en wachtdienst als leider van een groep scouts en zat daarna een tijdje in het evacuatiebureau.

Hij hervatte hierna zijn studie en studeerde in september 1940 af. In de periode september 1940 tot juni 1942 heeft hij een juridische praktijk opgebouwd.

Na het verbod op Scouting op 2 april 1941 ging de groep onder leiding van vaandrig Hans van Dam door onder het mom van sociaal werk. De voortrekkers hielden clandestien bijeenkomsten als muziekclub. Aan het begin van de oorlog werd de Jeugdactie Rotterdam gesticht door mevrouw Last, de vrouw van Jef Last. De bedoeling was om de Duitsers voor te zijn met het zenden van kinderen naar buiten. Hans werd betrokken omdat hij scout was. Omdat Jef in oktober 1942 moest onderduiken besloot ook zijn vrouw met dit werk te stoppen om geen aandacht op de organisatie te vestigen.

In juni 1942 ging Hans werken voor de Joodse Raad Buitenschoolse Jeugdzorg (extra-curricular activiteiten) en had contact met diverse organisaties. Hij probeerde daar, zowel legaal als illegaal, zoveel mogelijk goed te doen. Op 23 november 1942 vertrok hij uit Nederland via de zuidelijke route naar Engeland. Hij kwam op 16 juni 1943 aan in Engeland.

Hij ontving een Kruis van Verdienste voor *het voorbereiden en uitvoeren van een plan tot ontsnapping uit bezet Nederland en heeft na vele moeilijkheden Engeland bereikt.*

Zijn moeder werd in vernietigingskamp Sobibor op 23 april 1943 vermoord.

Hij overleed in september 1980 in Seattle, VS.

Meer informatie

[Stadsarchief Rotterdam | Zoeken in archieven](#)

[Hans Julius van Dam \(Rotterdam, 2 juli 1916 - locatie onbekend, datum onbekend\) - Netwerk Oorlogsbronnen](#)

[Reizen van Engelandvaarders | Nationaal Archief | Nationaal Archief](#)

www.joodserfgoedrotterdam.nl

[Leentje van Dam-van Esso | Oorlogsgravenstichting](#)

[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 25, 1939, no. 5, 1939 » 1939-05 - Pag. 24 | Delpher](#)

[Daal / Dykstra - Stichting Neerlandsch Verzetsmonument](#)

[\(Dapperheids\)Onderscheidingen \(NIMH / Nederlands Instituut voor Militaire Historie\) -](#)

[Nederlands Instituut voor Militaire Historie \(archieven.nl\)](#)

[Engelandvaarders erelijst 1940-1945 - A t/m F \(geni.com\)](#)

[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 18, 1934, no. 9, 1934 » 1934-10 - Pag. 25 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 5, 1935 » 1935-05 - Pag. 27 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 6, 1935 » 1935-06 - Pag. 17 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 19, 1935, no. 7, 1935 » 1935-07 - Pag. 21 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 21, 1936, no. 1, 1936 » 1936-01 - Pag. 30 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 21, 1936, no. 2, 1936 » 1936-02 - Pag. 25 | Delpher](#)

[Weest paraat; officiële orgaan van de Nederlandsche Padvinders, jrg 28, 1945-1946, no. 12, 1946 » 1946-09 - Pag. 19 | Delpher](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.